

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo
občine Murska Sobota
Številka 6
Leto VII
24. septembra 1987

VSEBINA 6. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo sejo zborov za dne 8. oktobra 1987
- poročilo o ocenjeni škodi po neurju, toči in poplavah v občini Murska Sobota
- uresničevanje programov SIS družbenih dejavnosti v prvem polletju 1987 in stanje ter problematika financiranja družbenih dejavnosti do konca leta 1987.

Predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota

SKLICUJEJO

15. SEJO ZBORA ZDRUŽENEGA DELA
15. SEJO ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI
15. SEJO DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA

Seje bodo
v četrtek, dne 8. oktobra 1987, ob 8. uri
v veliki sejni dvorani Skupščine občine M. Sobota

Predsedniki zborov predlagajo naslednji

dnevni red:

1. izvolitev in poročila verifikacijskih komisij,
2. potrditev zapisa skupnega zasedanja zborov občinske skupščine, z dne 16. julija 1987,
3. poročilo o ocenjeni škodi po neurju, toči in poplavah v občini M. Sobota, ter program ukrepov za sanacijo škode,
4. uresničevanje programov SIS družbenih dejavnosti v prvem polletju 1987 in stanje ter problematika financiranja družbenih dejavnosti do konca leta 1987,
5. poročilo o delu začasnega kolegijskega organa DO Platana za I. polletje 1987,
6. periodični delovni načrt Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Murska Sobota za IV. trimesečje 1987,
7. osnutek odloka o spremembah odloka o določitvi števila delegatskih mest in delegiranju delegatov v Zbor združenega dela, Zbor krajevnih skupnosti in Družbenopolitični zbor Skupščine občine M. Sobota,
8. predlog odloka o sprejetju lokacijskega načrta za ureditev regionalne ceste skozi naselje Moravske toplice. (To točko obravnava samo Zbor združenega dela in Zbor krajevnih skupnosti)
9. volitve in imenovanja:
 - razrešitev in imenovanje člana komisije za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja,
 - imenovanje načelnice Geodetske uprave občine M. Sobota,
 - razrešitev in pooblastitev uradnih oseb za sklepanje zakonskih zvez na krajevnom uradu Prosenjakovci,
10. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja;
11. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila.

Gradivo za obravnavo 3. in 4. točke dnevnega reda je objavljeno v današnji številki Delegatskega vestnika. Program ukrepov za sanacijo škode po toči, neurju, in poplavah je posredovan vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij, ter delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Gradivo za obravnavo 2., 5., 6., 7., 8. in 9. točke dnevnega reda je posredovano vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij, ter delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Informacija k 10. točki dnevnega reda bo podana na seji.

Poročilo o ocenjeni škodi po neurju, toči in poplavah v občini Murska Sobota

Toča in neurje je dne 25. julija 1987 prizadela 21.897 ha kmetijskih površin in 6.500 ha gozdov. Na 14.737 ha so pridelki skoraj v celoti uničeni, na 7.160 ha pa v poprečju poškodovani do 50 %.

Strokovne komisije so ocenile škodo na 28.551.992.000 din. Največjo škodo je utrpelo kmetijstvo in gozdarstvo in sicer 84,8 %, od skupno ocenjene škode. Delež uničene tekoče kmetijske proizvodnje znaša 21.558.736 din oz. 75 % od celotne škode, pretežni del, to je cca 70 % odpade na zasebni kmetijski sektor.

Po obilnih padavinah, ki so znašale od 25. 7. do vključno 19. 8. 1987 228,4 l/m², kar je cca 28 % od 30-letnega poprečja je prišlo do plastenja zemlje na Goričkem v sedmih primerih. Škoda je ocenjena na 102.795.000 din. Zaradi prekomernih padavin je dne 5. 8. 1987 prišlo do večjih poplav. Voda je dodatno poškodovala in uničila poljščine na 160,5 ha; močno prizadela proizvodnjo v rastlinjakih Sobote TOZD Vrtnarstvo, poškodovala vodnogospodarske objekte ter druge objekte in material. Ocenjena škoda po poplavah znaša 586.783.255 din. Skupna ocenjena škoda po toči, neurju, poplavah ter plazovih znaša 29.241.570.255 din, kar je 35 % od ocenjenega družbenega proizvoda za leto 1986.

Na osnovi podatkov Službe družbenega knjigovodstva je bila izdelana razvrstitev organizacij združenega dela, ki sodijo med največje v Jugoslaviji. Razvrstitev je bila narejena glede na skupni ustvarjeni prihodek v preteklem letu.

Med 140 največjih jugoslovanskih organizacij združenega dela na področju industrije, rudarstva, kmetijstva, gozdarstva in gradbeništva se v letu 1986 uvršča tudi Delovna organizacija Perutnina Ptuj, ki je na 120. mestu. V letu 1985 je bila na 115. mestu. Na 120. mesto v lanskem letu se je uvrstila s skupnim ustvarjenim prihodkom 84.088 milijonov dinarjev.

N. V.

Razčlenitev škode:

1. KMETIJSTVO — KZ Panonka — zasebni sektor

Ocenjena škoda v kmetijskem delu zasebnega sektorja znaša po toči in neurju 21.745.328 din in po poplavah 52.091.200 din, to je skupno 21.797.419.200 din, kar predstavlja 74 % od skupno ocenjene škode.

Uničeni in poškodovani so predvsem vsi posevki, tako da znaša vrednost izpada v tekoči kmetijski proizvodnji 19.466.758.000 din oz. 89,5 %.

Škoda v dolgoletnih nasadih znaša 796.531.000 din, na gradbenih objektih, to je na melioracijskih 46.395.000 din, ter indirektna škoda na račun zmanjšane mlečnosti in prirastka v živinoreji zasebnega sektorja zaradi pomanjkanja krme in na račun poslabšane kvalitete krme 1.433.644.000 din. Za takojšnjo ublažitev posledic je KZ Panonka takoj zagotovila kmetom regresirano dobavo manjkajoče krme, semena za krmne dosevke, zaščitna sredstva in krmila z namenom, da se ohrani stalež in živinorejska proizvodnja.

2. KMETIJSTVO — KG Rakičan — družbeni sektor

Zaradi škode po toči in neurju je izpad v rastlinski proizvodnji ocenjen na 2.089.978.000 din, škoda na trajnih nasadih znaša 299.946.000 din, na gradbenih objektih 77.347.000 din ter na opremi 6.290.000 din. Ob poplavah je bilo poplavljenih 73,5 ha polj, kjer znaša škoda 31.137.960 din. Skupaj je to 2.504.698.960 din.

Ob ujmi so bile uničene in poškodovane še nepozeta pšenična polja, koruzni posevki in pesa. Uničeni trajni nasadi so predvideni za obnovo. V poškodovanih so bili opravljeni določeni sanacijski ukrepi. Škoda v trajnih nasadih se bo odražala še v naslednjih letih. Poškodbe na gradbenih objektih in opremi so odpravljene.

3. GOZDARSTVO IN LOVSTVO

V gozdovih so poškodovana in izravana posamezna drevesa in skupine dreves v zasebnem sektorju na površini 5000 ha, kar predstavlja 540.900.000 din in v družbenem sektorju na površini 1.500 ha 219.000.000 din škode. V lovstvu znaša ocenjena škoda 58.984.000 din. Skupaj je to 819.786.000 din.

Poškodovana in izravana drevesa iglavcev in listavcev, je nujno čimprej — najkasneje pa v 60 dneh odstraniti zaradi varovanja gozdov pred škodljivci. Prazna mesta je nujno spopolniti in po zasaditvi opraviti večkratna negovalna dela. Pred odstranjevanjem poškodovanega lesa so morali gozdarji usposobiti poškodovane gozdne ceste in poti.

Lovstvo bo moralo zaradi številnega izpada določenih malih vrst divjadi zmanjšati odstrel, zagotoviti bo potrebno čimugodnejše pogoje za razvoj obstoječega staleža in z dokupom nekaterih vrst nadoknaditi izpad.

4. VRTNARSTVO

Ob poplavi so bile skoraj v celoti poplavljenе površine od TOZD Vrtnarstvo v M. Soboti. Največja škoda je v rastlinjakih oz. plastenkah. Z prečrpavanjem vode je škoda delno preprečena in tako znaša 20.564.300 din.

5. STANOVANJSKI IN GOSPODARSKI OBJEKTI V ZASEBNEM SEKTORJU

Poškodovanih in ocenjenih je bilo 2.325 objektov. Poškodbe se nanašajo na delno odkritje streh, polomljeno steklo in rolete. Večjih in kompletnih porušitev streh in zidov je bilo manj, zato je tudi dokončna ocena, ki znaša 796.667.000 din neprimerno manjša od prve globalne ocene.

6. STANOVANJSKI OBJEKTI IN OSTALI OBJEKTI DRUŽBENE NEGA SEKTORJA

Od skupno 2.884 družbenih stanovanj je bilo poškodovanih 11 v katerih je 58 stanovanj, z ocenjeno škodo 5.674.000 din. Poškodovanih je bilo tudi 8 šolskih objektov. Škoda na teh objektih je ocenjena na 1.857.100 din. Delno uničena je bila kritina, okna in rolete, poškodovane so bile fasade in del opreme zaradi zamakanja.

7. CESTE

Od skupno 1.506 km javnih cest na območju občine M. Sobota, je bilo poškodovanih 104 km lokalnih in 345 km javnih cest, ki so v upravljanju krajevnih skupnosti.

Poškodovana so predvsem gramozna vozišča in uničeni odvodniki. Močan naliiv je odnašal gramoz v odvodne jarke, na njive, travnike in gozdove. Skupna škoda je ocenjena na 2.321.000.000 din, od tega odpade na regionalne in lokalne ceste 1.420.000.000 din, ter na nekategorizirane ceste in javne poti 901.000.000 din. Po poplavah je povzročena dodatna škoda na cestah v vrednosti 279.000.000, tako, da znaša skupna škoda 2.600.000.000 din. Začasna sanacija z izravnavo je bila izvedena takoj zaradi nujne povezave, oskrbe in sanacije ostalih škod.

8. ELEKTROENERGETSKE NAPRAVE

Po neurju je bilo poškodovanih okrog 30 % elektroenergetskih vodov, ki se nahajajo na območju občine M. Sobota. V prvih dneh je Elektro Maribor, TOZD M. Sobota zasilno odklonil okvare po določeni prioriteti na vseh poškodovanih elektroenergetskih objektih.

Škoda na TP postajah znaša 8.849.747, na nizkonapetostnem omrežju 206.021.000, na 20 KV daljnovidnih 80.700.000, stroški začasne usposobitve znašajo 20.887.000. Skupaj je to 316.457.747 din.

9. PTT PROMET IN ZVEZE

Na območju celotne občine M. Sobota je 642 km zračnega telefonskega omrežja z 12-stimi javnimi telefonskimi centralami. Neurje je poškodovalo telefonsko omrežje v skupni dolžini 142 km, to je 22 % od vsega omrežja. Celotna škoda na PTT omrežju znaša

71.662.000 din. Najnujnejša dela in zasilna vzpostavitev telefonskih zvez je bila izvedena in zagotovljena v 3 dneh. Vsa nujna dela za dokončno odpravo posledic neurja so v fazi priprave.

10. PLAZOVI

Močnejše plazenje zemlje se je pojavilo v 7 primerih v KS Grad. Po oceni znašajo predvideni sanacijski stroški 102.795.000 din.

11. VODNOGOSPODARSKI OBJEKTI

Zaradi velikega deževja je prišlo do predora vode iz razbremenilnika Ledava — Mura skozi levobrežni nasip, ter do poškodb obal Mure, Ledave in pritokov Ledave. Skupna škoda na vodnogospodarskih objektih znaša 186.746.000 din.

12. OBJEKTI IN MATERIAL

SGP Pomurje je prav tako utrpelo manjšo škodo po poplavih na objektih, materialu in izpadu v proizvodnji v skupnem znesku 21.942.355 din.

Uresničevanje programov SIS družbenih dejavnosti v prvem polletju 1987 in stanje ter problematika financiranja družbenih dejavnosti do konca 1987.

I. UVOD

Izvajanje programov na področju SIS družbenih dejavnosti je v prvem polletju 1987 potekalo pod vplivom sprejetih zveznih interventnih zakonov, ki smo jih sprejeli v mesecu februarju v utemeljitvi, da spremenimo neugodna gospodarska gibanja v smeri smotrnejšega razporejanja in delitvi ustvarjenega dohodka v združenem delu.

Ob oceni izvajanja družbenoekonomskih odnosov za I. polletje 1987 je potrebno izpostaviti predvsem naslednje značilnosti:

1. Letošnji porast prihodkov SIS družbenih dejavnosti je bil v I. polletju v skladu s sprejetimi interventnimi zakoni omejen na 10% zastajanje za rastjo dohodka v republiki, glede na dovoljen obseg porabe v letu 1986 — opredeljen z zvezno resolucijo. Poleg navedenega so letošnji prihodki SIS vezani na dejanske prihodke SIS ustreznega lanskega obdobja, kar pomeni zelo spremenljivo višino prihodkov v posameznih mesecih med letom in v skladu s tem zahteva tudi pogosto spreminjanje prispevnih stopenj zaradi nastalih presežkov. Tako smo v prvem polletju dvakrat korigirali prispevne stopnje.

2. Mesečno spremljanje poslovanja SIS družbenih dejavnosti, oziroma izvajalskih organizacij ter v zvezi s tem sprotna potrebna usklajevanja znotraj SIS. Likvidnostne težave v posameznih SIS so se reševale s spojanjem sredstev med SIS (po dejanski potrebi), tako, da je celotna skupna poraba v občini predstavljala takozvano rizično maso sredstev v občini.

Ker so se realno sredstva skupne porabe v I. polletju zmanjšala,

so bili v vseh SIS, kakor tudi v izvajalskih organizacijah sprejeti programi aktivnosti in ukrepi za racionalizacijo sredstev skupne porabe (operativni programi). Med ukrepi so bili izpostavljeni zlasti naslednji:

— zaustaviti kakršnokoli širitev dejavnosti (razen soc. varstvenih pomoči v skladu z določili SaS o soc. varstvenih pravicah)

— odložiti vse nameravane investicije, razen dosledne izvedbe sprejetega referendumskega programa (dokončanje kir. bloka pri Splošni bolnišnici in dograditev večnamenske telovadnice v M. Soboti)

— zaposlovanje novih delavcev omejiti na nujne zaposlitve deficitarnih kadrov (predvsem zap. zdravnikov)

— racionalno poslovanje v vseh SIS in izvajalskih organizacijah.

Upoštevač vse te ukrepe lahko po preteku I. polletja ugotovimo v vseh vejah družbenih dejavnosti, da sprejetih programov bistveno nismo krčili, niti zmanjšali pravic uporabnikov.

3. Financiranje na področju SIS družbenih dejavnosti je potekalo v skladu s sprejetimi začasnimi finančnimi načrti za letošnje leto. Iz tekočih sredstev se je v glavnem pokrivala izvajalskim organizacijam in dr. skupnostim dogovorjena svobodna menjava dela — v okviru katere je bila dana prioriteta sredstvom za osebne dohodke delavcem zaposlenim v družbenih dejavnostih. Odprto ostaja vprašanje pokrivanja materialnih stroškov izvajalskim organizacijam, saj podatki kažejo, da so ti rasli hitreje od priznanih. Problem pokrivanja teh stroškov je bil najbolj prisoten v zdravstvenih delovnih organizacijah, VVO, Domu oskrbovancev Rakičan.

V okviru zagotovitve finančnih sredstev je bila dana prioriteta tudi izpeljavi dogovorjene valorizacije socialnovarstvenih pomoči na vseh področjih družbenih dejavnosti.

Financiranje nekaterih dogovorjenih nalog v SIS, ki rokavno niso vezana je bilo odloženo na 2. polletje letošnjega leta.

Prvo polletje sta zaključili poslovanje z nekritimi odhodki naslednji SIS:

— Obč. zdravstvena skupnost v znesku	161.998.778.—
— Obč. izobraževalna skupnost v znesku	71.141.654.—

4. Izhodišče za valorizacijo osebnih dohodkov delavcem v družbenih dejavnostih je bil usklajeni osebni dohodek z gospodarstvom v mesecu decembru 1986. Na izračun usklajenih osebnih dohodkov imajo še vedno pripombe nekatere izvajalske organizacije predvsem na izračun kvalifikacijskega količnika in upoštevanja posebnih pogojev dela. Povedati pa je potrebno, da so pri vseh izvajalcih družbenih dejavnosti bili upoštevani enotni kvalifikacijski količniki, ki so jih pripravili v slovenskem merilu.

Valorizacije osebnih dohodkov v družbenih dejavnostih so potekale v skladu z usmeritvami IS SO M. Sobota po preteku vsakega tromesečja. Res je, da so bile te valorizacije opravljene s časovnim zamikom, vendar moramo upoštevati, da je potrebno predhodno zbrati vse podatke o gibanjih osebnih dohodkov v gospodarstvu občine.

Kljub vsem nastalim problemom pa lahko ugotovimo, da je valorizacija potekala sprotno in da je bila dosežena vskladitev osebnih dohodkov za I. polletje v skladu z ocenjenimi gibanji v gospodarstvu na vseh področjih družbenih dejavnosti.

5. Solidarnostna sredstva (rep. solidarnost) predstavljajo tudi v letošnjem letu pomemben delež v okviru zagotavljanja sredstev za financiranje SIS družbenih dejavnosti. Potrebno je povedati, da je bilo v zadnjih letih, predvsem pa v letu 1986 in 1987 več sistemskih dopolnitev, kakor tudi sprememb v metodologiji izračuna solidarnostnih sredstev.

Ocenjujemo, da so na tem področju dosežene nekatere kvalitativne spremembe. Posebej izpostavljamo pozitiven učinek avtomatičnega izločanja sredstev za solidarnostne namene, saj je s tem bil odpravljen dolgotrajni problem pravočasnega in rednega poračunavanja obveznosti do solidarnosti — to velja predvsem za področje zdravstva in socialnega varstva. Kljub večkratnim pobudam Občinske izobraževalne skupnosti pa ta problem še vedno ni razrešen v Izobraževalni skupnosti Slovenije, kar povzroča velike likvidnostne težave v tej SIS.

Ponovno izpostavljamo problem, da obstoječi solidarnostni sistem uveden v zdravstvenem varstvu za obdobje 1986—1990 ne upošteva kot dodatni kriterij delež kmečkega prebivalstva. V tej smeri tečejo aktivna prizadevanja in zahteve Občinskih zdravstvenih skupnosti Pomurja.

Kljub temu da je dogovorjeni solidarnostni sistem za sedanje srednjeročno obdobje nekoliko ugodnejši, pa po določitih interventnega zakona način določanja dovoljene skupne porabe ni primeren — za znesek višjih solidarnostnih sredstev se namreč morajo znižati v občini zbrana sredstva (omejena sredstva), kar pomeni, da SIS ne razpolagajo z višjimi sredstvi. Širše — družbeno sicer lahko ocenimo tako stališče za pozitivno, saj pri tem gre za razbremenitev domačega gospodarstva (znižanje prispevnih stopenj), težko pa bomo na ta način zagotovili potrebna sredstva za normalno poslovanje SIS, kaj šele za odpravo velikih razlik izvajalskih organizacij pri izenačevanju po gojev gospodarjenja.

II. IZVAJANJE PROGRAMOV POSAMEZNIH SIS V PRVEM POLLETJU 1987

1. Občinska zdravstvena skupnost

1. Drugo leto srednjeročnega obdobja ponovno ugotavljamo, da osnovne zdravstvene dejavnosti še vedno nismo uspeli tako razviti oz. kadrovske okrepiti (posebej je tu prisotna problematika zagotavljanja zdravstvenega varstva na zdravstvenih postajah izven mesta M. Sobota), da bi lahko dosledno uresničevali načela o opravljanju zdravstvenih storitev v osnovni dejavnosti, kot so predvidena deklaracija svetovne zdravstvene organizacije in zahtevajo naše srednjeročne planske usmeritve. Vsa problematika, ki je na področju zagotavljanja zdravstvenega varstva v osnovni dejavnosti prisotna že nekaj let, se najbolj slikovito odraža v sami realizaciji programov, kjer ugotavljamo za polletje 1987, da v osnovni zdravstveni dejavnosti raste število opravljenih storitev v kurativi, preventivni programi niso realizirani v planiranem obsegu predvsem zaradi kadrovskega izpadov ter sploh zaradi pomanjkanja kadrov — zdravnikov. Program zdravstvene vzgoje se izvaja tako v okviru zdravstvenih organizacij kot tudi v osnovnih šolah, v krajevnih skupnostih in v posebnih skupinah.

V specialističnih ambulantah tako doma kot v odlivu se je obseg opravljenega dela povečal ob istočasnem rahlem porastu števila hospitaliziranih bolnikov, zmanjšanju števila bolniško oskrbnih dni in skrajšanju povprečne ležalne dobe za 4 dni. V zdraviliški dejavnosti se je število stacionarnih oblik rehabilitacij v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta zmanjšalo, povečal pa se je obseg opravljenih zdraviliških ambulantnih fizioterapevtskih rehabilitacij.

Pri reševalnih prevozih se je število opravljenih voženj zmanjšalo, prav tako število prevoženih kilometrov; zmanjšanje se ugotavlja predvsem zaradi preusmeritve v organizirane cenejše prevoze bolnikov z ostalimi vozili, pa tudi doslednejšega upoštevanja indikacij pri naročanju reševalnih prevozov.

V tem obdobju je bilo uporabnikom predpisanih 220 več ortopedskih pripomočkov kot v istem obdobju lanskega leta.

Pri predpisovanju zdravil se ugotavlja določena racionalizacija ob tem, da se je zaradi pomanjkanja zdravil izredno povečala nabava zdravil v tujini, s tem pa tudi odhodki skupnosti za tovrstno pravico iz zdravstvenega varstva.

Programi v posameznih dejavnostih so se fizično skrčili oz. vsaj ohranili v obsegu iz preteklega leta, predvsem zaradi izvajanja ukrepov pri izvajalcih zdravstvenega varstva; v te ukrepe pa se niso vključili uporabniki predvsem v zakonsko zapisani dolžnosti, da skrbe za lastno zdravje; o tem pričajo povzročeni stroški v skupnosti kot posledica raznovrstnih poškodb in stanj uporabnikov.

2. Ob nanizanih pozitivnih in negativnih trendih pri realizaciji programov v posameznih dejavnostih, pa še vedno ne moremo trditi, da smo v celoti izpeljali dogovorjeno delitev dela v domačem okolju in širše, kar je seveda možno le ob ustrezni kadrovske zasedbi in sodobni medicinski opremlitvi.

V vseh temeljnih zdravstvenih organizacijah so v I. polletju 1987 zaposlovali v okviru dogovorjenih planov, razen v bolnišnični dejavnosti, kjer so že realizirane sprejete planske zaposlitve do konca leta 1988. V vseh dejavnostih pa je vedno bolj prisotna problematika dotrajanosti medicinske opreme in objektov, ki že zahtevajo večja vzdrževanja oz. adaptacije. Edina investicija na področju zdravstva v občini in regiji je kirurški blok pri Splošni bolnišnici M. Sobota, kjer je bil določen delež Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota za I.

polletje v celoti zagotovljen, nedorečene pa so ostale zadeve v zvezi s samim zagonom kirurgije (zaposlitve in stroški).

2. Skupnost socialnega varstva

Skupnost socialnega varstva si je prizadevala za dosledno izvajanje samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic. V ta namen je bila narejena analiza izvajanja le-tega.

V SSV ugotavljamo, da so se v I. polletju vse vrste socialnovarstvenih pomoči valorizirale v skladu z gibanji osebnih dohodkov in življenjskih stroškov, s čemer se ohranja dokaj realna vrednost socialnovarstvenih pomoči. Možnost rednega usklajevanja pomoči nam dajejo tudi sistemi solidarnosti na področju otroškega varstva, socialnega skrbstva, zaposlovanja... Tako tudi najbolj ogrožene skupine prebivalstva ohranjajo dogovorjeno raven socialne varnosti.

Skupnost socialnega varstva posveča posebno pozornost problematiki usposabljanja in zaposlovanja invalidnih oseb. Po širši obravnavi poročila o problematiki invalidskega varstva v občini M. Sobota, je bil sprejet akcijski program izvajanja le-tega.

Sočasno z izvajanjem zaključnih del na novem kirurškem bloku so stekli tudi razgovori o možnostih nadaljnje uporabe obstoječih prostorov stare kirurgije. Izmed različnih predlogov o nadaljnji namembnosti omenjenih objektov, je najširšo podporo dobila pobuda, da se v okviru izpraznjenih objektov razreši prostorska in nadaljnja razvojna problematika Invalidske delavnice »Solidarnost«. Žal so kljub dogovorom in podpori v družbenopolitični skupnosti vsa prizadevanja v tej smeri ostala še vedno bolj pri pobudi.

a) Skupnost otroškega varstva

1. V okviru skupnega programa, ki se izvaja enotno v SR Sloveniji, smo na področju varstva matere in otroka izvajali enoletni poročni dopust ter dopust za nego in varstvo otroka, katerega je v prvem polletju koristilo 227 upravičencev, od tega 2 očeta, medtem ko je družbeno pomoč prejelo 21 upravičenc.

Pomoč pri opremlitvi novorojenca je prejelo 404 otrok v treh različnih zavetkih.

S 1. majem 1987 smo izenačili vrednost nadomestila osebnega dohodka, ki bi ga upravičenka dosegla, če bi delala. V I. polletju smo za nadomestila porabili 415.373.578 din oziroma 108,2% več kot v enakem obdobju preteklega leta.

2. Zagotovljeni program

a) Pripravo otrok na osnovno šolo smo izvajali za vse otroke eno leto pred vstopom v osnovno šolo:

— celoletno pripravo (za otroke, ki so vključeni v VVO) je obiskovalo v 28 oddelkih 617 otrok;

— skrajšano pripravo, v obsegu 350 ur (za otroke, ki niso v dnevnem varstvu), je obiskovalo v 28 oddelkih 449 otrok.

b) V okviru VVE Štefan Kovač v M. Soboti deluje **oddelek razvojno močnih otrok**, v katerega je vključenih 8 lažje telesno in duševno prizadetih otrok.

c) **Družbene pomoči** smo zagotavljali otrokom tistih družin, ki si same s svojimi dohodki ne morejo zagotoviti socialne varnosti. Število prejemnikov pomoči se je tekom leta spreminjalo, povprečno pa je družbeno pomoč prejelo 1960 upravičencev s 3.934 otroki.

Da bi se čim bolj približali rasti osebnih dohodkov in življenjskih stroškov, smo izvedli valorizacijo družbenih pomoči s 1. 3. 1987 za 30%, s 1. 5. 1987 je bil opravljen preizkus nadaljnje upravičenosti na osnovi dohodka iz leta 1986, s 1. 7. 1987 pa je bila izvedena valorizacija pomoči za 40%.

Vse to je zahtevalo več sredstev. V prvem polletju smo za družbene pomoči otrokom porabili 318.414.704 din oziroma 196% več kot v enakem obdobju preteklega leta.

3. Vzgojnovarstveno dejavnost smo izvajali v 88 oddelkih, v katere je bilo vključenih 1759 otrok. Vsi oddelki so bili strokovno zasedeni, kljub pereči kadrovske problematiki.

Cene storitev v VVZ so se oblikovale v skladu z dovoljeno rastjo vrednosti programov v družbenih dejavnostih.

Za izvedbo programov vzgojnovarstvene dejavnosti je bilo potrebnih 541.960.787 din, kar je za 165,3% več kot v enakem obdobju preteklega leta.

4. V okviru občinskega programa smo izvedli zimovanje otrok v Avstriji, v letnih počitnicah pa letovanje predšolskih in osnovnošolskih otrok v Baški ter letovanje učencev srednjega usmerjenega izobraževanja v Ingolstadt.

b) Skupnost socialnega skrbstva

Tudi v letu 1987 se problematika na področju socialnega skrbstva povečuje. Slabšanje gospodarskega stanja se odraža predvsem pri socialnem položaju občanov in se zaradi tega večja število prosilcev vseh vrst pomoči. Zaradi tega izvajalci s področja socialnega skrbstva zelo težko izvajajo prioritete naloge v preventivno socialno delo, temveč se vse prevečkrat ukvarjajo le s kurativo. Pomembnejše programske naloge so se gibale v naslednjih okvirih:

— Stalne denarne pomoči kot edini vir preživetja so v začetku leta znašale od 1. 1. 1987 do 28. 2. 1987 38.400 din, od 1. 3. 1987 naprej so se valorizirale za 28 %, od 1. 8. naprej pa še za nadaljnjih 40 % in tako znašajo trenutno 73.780.— dinarjev. Število upravičencev stalnih pomoči kot edini vir preživetja se giblje v glavnem v skladu s planiranim, ker so pogoji za pridobitev te pomoči precej strogi. Še vedno pa višina te pomoči ne dosega življenjskega stroška na starostnika in tako ne omogoča normalnega življenja užívalca teh pomoči.

— Število otrok v reji se je v prvem polletju letošnjega leta povečalo za dva, tako da jih je bilo konec junija v reji zaradi neurejenih razmer oziroma zaradi usposabljanja 54. Rejnine, ki so bile lansko leto usklajene s stroški na otroka, se sproti valorizirajo v skladu z usmeritvami Skupnosti socialnega varstva Slovenije. Kljub temu, da so se rejnine sorazmerno uredila (junija najnižja 63.190.— din, najvišja 99.000.— din), še vedno ni dovolj primernih rejnic, in Center za socialno delo mora oddati otroke v rejo tudi v druge občine v Pomurju in SR Sloveniji.

— Problematika zavodskega varstva za otroke je zelo pereča zaradi povečanja števila otrok potrebnih te oskrbe in zaradi nagleda porasta cen v teh zavodih.

Z novim šolskim letom bo namreč v zavode za usposabljanje namočeno 6 otrok. Za težje in zmerno prizadete otroke pa je trenutno tudi zelo težko pridobiti mesto v zavodu, zaradi pomanjkanja mest v obstoječih zavodih. Tako so v nekaterih primerih starši primorani pustiti službo in ostati s takim otrokom doma. V primerih, ko gre za slabše situirane družine, pomaga OSSS z denarnimi pomočmi.

Število gojencev vzgojnih zavodov ostaja isto kot v letu 1986.

— Problematiki zavodskega varstva odraslih oziroma varstvo ostarelih na sploh v občini M. Sobota posvečamo precej pozornosti zaradi visokega % starejših nad 60 let in problematike, ki tu izstopa (veliko ostarelih, ki nimajo svojcev, ki bi skrbeli zanje).

V letošnjem letu se spet pojavlja vprašanje mest v Domu oskrbovancev Rakičan. Dom je namreč ves čas poln in bo nujno pohiteti s predvideno dozidavo III. faze doma. OSSS je v prvem polletju 1987 delno ali v celoti plačevala oskrbo za 160 občanov mesečno. Poleg tega bo še več potrebno narediti na organizaciji sosedskih pomoči in nege na domu. Ugotavljamo, da se iz meseca v mesec spreminja struktura oskrbovancev — vedno več je tistih, ki se premeščajo v dom zaradi bolezni. Dom je delno rešil vprašanje motečih oskrbovancev s premetivno v Lukavce, delno pa bo skušal urediti to vprašanje v samem domu. Kadrovske se dom v prvem polletju 1987 ni okreplil, skušali pa bomo, da se vsaj delno uredi to vprašanje v drugem polletju v okviru razpoložljivih sredstev.

— Število vlog začasne in enkratne pomoči se iz dneva v dan večja. Tudi tu so kriteriji zelo strogi, še posebej v poletnih mesecih, ko se večina vlog zavrača z utemeljitvijo, da si občani iščejo priložnostno zaposlitev. Prav na teh področjih je zelo pomembno sodelovanje delavcev Centra s krajevnimi skupnostmi.

Pri denarnih pomočeh predstavljajo poseben problem Romi, katerih vloge v poletnih mesecih prav tako zavračajo z isto utemeljitvijo, problem preživetja teh družin pa se bo pojavil z novim šolskim letom oziroma v zimskem času.

— V programu (SSS za letošnje leto je izpostavljena tudi kadrovska problematika izvajalcev s področja socialnega skrbstva (Center za socialno delo, Dom oskrbovancev Rakičan), vendar pri reševanju te problematike v prvem polletju letošnjega leta ni bilo narejenega nič, ker je vprašanje, če bo skupnost to finančno zmogla. Zaradi tega delavci s področij velikokrat svojega dela ne morejo opraviti tako kot bi ga lahko, oziroma premalo je predvsem preventivnega in raziskovalnega dela. Velikokrat pa je pri delu zelo prisoten tudi subjektivni faktor.

— Financiranje društev in socialno-humanitarnih organizacij poteka s strani OSSS v letošnjem letu tekoče, tako da tudi ti izvajalci lahko nemoteno izvajajo svojo dejavnost.

Iz realizacije programa dela OSSS za prvo polletje 1987 izhaja, da so se programske naloge izvajale v skladu s planiranim. Večina sredstev OSSS gre za razne oblike denarnih pomoči in zavodskega varstva za otroke in odrasle, na katere cene ima skupnost zelo malo vpliva. Delež staršev oz. svojcev pri oskrbi v zavodih se manjša, ker prispevki ne sledijo dvigom cen v zavodih.

Bolj kot do sedaj bo potrebno iskati cenejše oblike oskrbe (oskrbo na domu, rejniške družine namesto zavodov) itd.

c) Občinska skupnost za zaposlovanje

Resolucija o politiki družbenoekonomskega razvoja občine M. Sobota predvideva za leto 1987 2 % rast zaposlovanja v združenem delu, kar je okoli 390 dodatnih zaposlitev. S svojimi letnimi plani zaposlovanja pa so OZD načrtovale porast zaposlenih za 2,2 % ali 431 delavcev, skupaj z zasebnim sektorjem bi naj zaposlenost porasla za 2,3 % ali 481 delavcev. Ugotavljamo, da se je povprečno število zaposlenih v prvem polletju letošnjega leta v primerjavi s povprečnim številom zaposlenih ob koncu lanskega leta povečalo za 1,05 % ali 201 delavca, skupaj z zasebnim sektorjem pa je ta porast 1,13 % ali 230 delavcev (podatki so povzeti iz obrazca RAD-I Zavoda za statistiko SRS). V svojih načrtih zaposlovanj so OZD načrtovale predvsem zaposlitev strokovnih kadrov in le 10,7 % po NK oziroma PR delavcih. Ali so načrtovane potrebe po strokovnih kadrih realizirane v takem obsegu je vprašanje, saj vemo, da nam strokovni kadri predvsem tehnični primanjkujejo (podatke o kvalifikacijski strukturi zaposlenih bomo snemali po OZD v mesecu septembru).

Ob koncu letošnjega junija je bilo v občini prijavljenih 1260 iskalcev zaposlitve, kar je za 2,3 % ali 30 delavcev manj kot ob koncu junija preteklega leta. Kljub padanju števila nezaposlenih ima občina še vedno 6,1 % stopnjo nezaposlenih, kar je v primerjavi s povprečno slovensko (1,8 %) zelo visoko. Zaskrbljujoče pa je, da je starostna struktura iskalcev zaposlitve zelo mlada, saj je 61 % ali 770 delavcev starih do 26 let. Zaradi priliva iz šol pa pričakujemo, da se bo v mesecu juliju in avgustu število mladih in strokovno usposobljenih iskalcev zaposlitve še povečalo.

V 1987 letu so OZD planirale zaposliti 362 pripravnikov od tega 131 za določen čas. Od planiranih zaposlitev je 122 lastnih študentov, kar je izredno malo (slaba študentska politika v prejšnjih letih).

Konec meseca junija je bilo v delovnem razmerju 103 pripravnikov, kar je za 11 več kot ob koncu junija 1986 leta. Kljub ugodnejšemu zaposlovanju pripravnikov tako po obsegu kot po strukturi, pa je ob koncu junija iskalo pripravniška mesta še vedno okrog 100 delavcev (v podatku niso zajeti pripravniki, ki so letos zaključili šolanje). Zaposlovanje pripravnikov je torej še vedno neustrezno. OZD zaposlujejo vedno več pripravnikov za določen čas, ki se po končanem pripravništvu vračajo na skupnost, kjer nekateri čakajo na zaposlitev tudi leto in dlje.

Zaradi večjega zaposlovanja za določen čas, se močno povečuje število upravičencev do denarnega nadomestila in denarne pomoči. V I. polletju letošnjega leta je uveljavilo pravico do denarnega nadomestila 86 oseb, kar je za 11 oseb več kot v enakem obdobju lanskega leta. Denarno pomoč pa je v istem obdobju uveljavilo 119 oseb od tega 69 po končanem pripravništvu, v lanskem letu pa le 89 oseb od tega 65 oseb po pripravništvu. Ne povečuje pa se le število upravičencev ampak se podaljšuje tudi čas prejetanja po upravičencu. V I. polletju 1986. leta je bil povprečni čas prejetanja denarnega nadomestila po upravičencu 3,6 mes., v I. polletju 1987 leta se ta čas podaljšuje na 4 mesece, pri denarnih pomočeh pa od 4,3 mesece na 4,7 mesece, kar je odraz manjših zaposlitvenih možnosti.

Vzpodbudna je ugotovitev, da se je število razpisanih kadrovskih štipendij v šol. letu 1987/88 v primerjavi s preteklim letom povečalo. V šol. letu 1986/87 je v občini M. Sobota bilo razpisanih 250 kadrovskih štipendij, v letošnjem šolskem letu pa 328. Odbor za štipendiranje je ob obravnavi razpisa kadrovskih štipendij ugotavljal, da je premalo razpisanih kadrovskih štipendij za V. zahtevnostno stopnjo, kar predstavlja problem, saj se iz te stopnje nadaljuje študij na višjih stopnjah. Razveseljivo pa je, da se je povečalo število razpisanih kadrovskih štipendij za višje izobražene kadre. Organizacije združenega dela si bodo morale še v večji meri prizadevati, da bodo reševale svoje kadrovske potrebe s kadrovskimi štipendijami.

Razmerje med razpisanimi in podeljenimi kadrovskimi štipendijami v tem šol. letu in število podeljenih štipendij iz združenih sredstev še ni znano. Zavedati pa se moramo, da bomo v občini M. Sobota glede na družbena izhodišča o štipendijski politiki, opredeljene v dokumentih v prihodnje morali preiti na kadrovske štipendiranje, ki je temeljna oblika štipendiranja, drugače ne bomo upravičeni do solidarnostnih sredstev republike.

3. Občinska izobraževalna skupnost

V programu OIS M. Sobota za leto 1987 je dana prioriteta financiranju zagotovljenega programa na področju osnovnega šolstva. V skladu z osnutkom programa OIS M. Sobota so sklenjeni SaS o svobodni menjavi dela oz. o povračilih za izvajanje vzgojno-izobraževalnega programa z izvajalci.

Izpostaviti je potrebno, da so bili vidni rezultati na področju osnovnega izobraževanja, in sicer na področju osebnih dohodkov, kjer so bili decembra 1986 osebni dohodki učiteljev usklajeni z gospodarstvom. Sprotno usklajevanje osebnih dohodkov na področju vzgoje in

izobraževanja napram gospodarstvu se je izvedlo tudi v prvem polletju 1987.

Gospodarske možnosti občin se precej razlikujejo, zato nastajajo med občinami razlike pri vrednotenju enotnega (zagotovljenega) programa osnovnega izobraževanja, kar ima za posledico tudi razlike pri osebnih dohodkih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja na različnih območjih.

Sistem solidarnosti na področje vzgoje in izobraževanja ima nalogo, da delno izravnava prav navedene razlike na področju zagotovljenega programa osnovne šole.

Nakazovanje solidarnostnih sredstev s strani Izobraževalne skupnosti Slovenije tudi v tem letu zamuja. Indeks realizacije solidarnostnih sredstev za prvo polletje 1987 napram planu znaša 36,4%.

Zaradi nerednega nakazovanja solidarnostnih sredstev prihaja pri OIS M. Sobota do začasnih likvidnostnih težav, zato je potrebno doseči pri občinskih izobraževalnih skupnostih, ki združujejo sredstva za solidarnost, da svoje obveznosti tekoče izpolnjujejo.

Prav zaradi ugotovljene ekonomske situacije so s 1. januarjem 1987 ukinjeni dodatki za oddelke podaljšane bivanja. Tako sproščena finančna sredstva so se uporabila za usklajevanje normativov.

Število oddelkov celodnevne osnovne šole je ostalo nespremenjeno.

Zaradi uspešnejšega izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov na področju osnovnega šolstva so organi skupščine OIS M. Sobota sprejeli sklep o zaposlitvi svetovalnih delavcev, in sicer: psihologa in pedagoga.

Drugih programskih širitvev na področju vzgoje in izobraževanja ni bilo.

V skladu s kadrovskimi potrebami je OIS M. Sobota izvedla razpis kadrovskih štipendij. Podeljenih je bilo 23 kadrovskih štipendij.

Na podlagi ugotovitev in stališč v zvezi s poročilom o uresničevanju vzgojno-izobraževalnega dela v osnovni šoli za šol. l. 1985/86 v občini M. Sobota je OIS M. Sobota sprejela program akcij za leto 1987 z nalogo, da se ugotovljene pomanjkljivosti odpravijo.

Posebna pozornost je bila dana vzdrževanju osnovnošolskih objektov iz združene amortizacije od nepremičnin, ki znaša 90.350.200.— din.

Vzdrževalna dela se bodo opravila na osmih osnovnih šolah. V tem letu so pristopile osnovne šole, ki imajo nove stavbe k združevanju amortizacijskih sredstev od premičnin z namenom, da se pristopi k nabavi učne opreme za osnovne šole, ki imajo starejše stavbe.

Na podlagi izvedne analize stanja AV sredstev in dela učne tehnologije po osnovnih šolah v občini M. Sobota se bo pristopilo k sofinanciranju nabave učne tehnologije.

Organi skupščine OIS M. Sobota so obravnavali stanje in uporabo računalnikov v osnovnih šolah v občini M. Sobota. Ugotovljeno je, da se računalniki pri učnovzgojnem programu uporabljajo. Na sedmih osnovnih šolah je uveden fakultativen pouk računalništva.

Skupščina OIS M. Sobota je obravnavala analizo učinkovitosti dela in poslovanja srednjih šol v občini M. Sobota za šol. l. 1985/86. Na podlagi analize je skupščina OIS M. Sobota zadolžila organe skupščine OIS, da predložijo skupščini OIS M. Sobota akcijski program.

Organi skupščine OIS M. Sobota so na področju srednjega usmerjenega izobraževanja obravnavali predlog razvrstitve vzgojnoizobraževalnih programov za šol. l. 1987/88 in so soglašali s predlaganimi vzgojno-izobraževalnimi programi in številom oddelkov na določenih stopnjah zahtevnosti.

4. Kulturna skupnost

Kulturna skupnost M. Sobota si je v I. polletju 1987 v skladu s programom dela prizadevala enakomerno razvijati vse dejavnosti in s tem omogočiti občanom čim večjo dostopnost kulturnih dobrin, kakor tudi kvaliteto programov.

Pokrajinska in študijska knjižnica v M. Soboti beleži na področju knjige in knjižničarstva upad števila članov in hkrati povečan obisk in izposajo. Zaskrbljuje zmanjšan prirast gradiva (nakup) ter manjša obdelanost gradiva. Knjižnica je izvajala tudi druge akcije iz programa: razstave, literarna srečanja, pravljicne ure, informativni obiski, predavanja, ...

Prostorski pogoji za delo v knjižnici se ne izboljšujejo. Na področju založniške dejavnosti je Pomurska založba v okviru Panonike — izdala eno delo; za izdaje v zbirki Mostovi (književnost malih narodov) in v zbirki Sozvočje pa kulturni skupnosti ni posredovala podatkov.

Likovna in galerijska dejavnost je bila realizirana s 7 razstavami v soboški Galeriji, ki jih je obiskalo 14.533 obiskovalcev. Od tega se jih je 2.166 udeležilo 18 različnih kulturnih prireditev, ki so potekale v galerijskih prostorih.

Od večjih razstav sta iz lanskega programa realizirani:

- Panonska motivika v likovnih delih Ludvika Vrečiča, Karla Jakoba, Lajčeta Pandurja in Franca Kuharja
- Pregledna razstava grafik 1972—1987 akademskega slikarja Štefana Galiča.

Iz letošnjega programa pa:

- Sodobna umetnost Beljaka
- 8. jugoslovanski bienale male plastike.

Manjše razstavne akcije so bile v Klubu mladih.

Ljubiteljska likovna dejavnost je še vedno v organizacijskem za-
stoju.

Pokrajinski muzej Murska Sobota, Zavod za varstvo kulturne in naravne dediščine Maribor in Pokrajinski arhiv Maribor so izvajali dela na področju ohranjanja kulturne in naravne dediščine.

Poleg stalnega internega dela — dopolnjevanje dokumentacijskega gradiva in muzealij, so v Pokrajinskem muzeju v Murski Soboti na arheološkem področju potekala dela v Šalovcih in Filovcih ter 2. faza arheološke topografije. Izvedenih je bilo več predavanj in publiciranih več člankov.

Na zgodovinskem področju sta bili realizirani razstavi:

- Jugoslavija 1944—1945 in
- Razstava ob 60-letnici dr. Toneta Ferencca.

Celovitih podatkov o obisku Pokrajinskega muzeja nismo dobili. Pokrajinski arhiv Maribor je zbiral in hranil arhivsko gradivo. Konkretnega poročila ni posredoval.

Na spomeniško varstvenem področju (mariborski zavod poročila ni poslal) so po naših podatkih potekala dela:

- Obnovljen je bil vaški zvonik v Ratkovcih (etnografski spomenik) ter potekala dela še iz lanskega programa pri urejanju grajskega parka v Rakičanu.

Ker je analiza republiškega komiteja za kulturo pokazala, da v razdrobljenosti in nepovezanosti muzejstva prednjači Pomurje, je na pobudo Kulturne skupnosti Murska Sobota muzej pripravil predlog skupnega urejanja muzejske dejavnosti v Pomurju.

Na področju gledališke, glasbeno-plesne in lutkovne dejavnosti je bila v okviru Zveze kulturnih organizacij Murska Sobota organizirana vrsta občinskih in medobčinskih srečanj. Na republiška srečanja sta se uvrstili dve folklorni skupini ter lutkarska skupina OŠ iz Bogojine.

V I. polletju 1987 beležimo nadaljnji padec kvalitetne ponudbe gledaliških prireditev in koncertov. V organizaciji ZKO je dvakrat gostovalo polprofesionalno Šentjakobsko gledališče in potekal koncert Lada Jakše.

Nekaj občasnih prireditev je organiziral tudi Klub mladih. Nadaljevali so se organizirani abonmajski ogledi predstav gledališča in opere v Mariboru.

S pomočjo Kulturne skupnosti M. Sobota je bila izdana kasetna ljudske glasbe iz Prekmurja z bando Kociper—Baranja.

Problematico kinematografske dejavnosti je obravnavala spomladanska skupščina OKS.

V kinu Park so v I. polletju predvajali 107 filmov, od tega 4 domače. Pri 344 predstavah je bilo 54.847 obiskovalcev, kar je 159 gledalcev na predstavo (nekaj več kot v letu 1986). V programu kina je bilo nekaj kvalitetnih predpremiernih filmov z različnim odzivom gledalcev.

Kulturna dejavnost madžarske narodnosti je potekala skozi programe knjižničarstva in založništva, gledališke, glasbene in folklorne dejavnosti ter preko stikov z matičnim narodom.

Po programu Kulturne skupnosti Slovenije potekajo v Motvarjevcih vzdrževalna dela na stari osnovni šoli za ureditev kulturnega prostora pripadnikom KUD madžarske narodnosti.

Sodelovanje z zamejskimi Slovenci in s tujino je potekalo na različnih ravneh: ljubiteljska kultura ter sodelovanje na knjižničnem, muzejskem in likovnem področju.

5. Raziskovalna skupnost

V I. polletju 1987 si je ORS M. Sobota v skladu s programom dela prizadevala slediti zastavljenim nalogam in ciljem.

Po presoji svojih organov je sofinancirala raziskovalne naloge na osnovi potreb združenega dela, predvsem pa tiste, katerih končni rezultati bodo: novi proizvodi, izboljšanje tehnologije, varčevanje z energijo, varstvo okolja, itd., oziroma vse tisto, kar naj bi prispevalo k prestrukturiranju gospodarstva v občini Murska Sobota.

Osnovna zahteva pri sofinanciranju je bila, da največji del sredstev za raziskovalno nalogo prispeva OZD, ki je odgovorna za to, da se rezultati naloge uveljavijo v praksi.

Na osnovi vprašalnika je ORS med prijavljenimi nalogami izbrala in sofinancirala 11 raziskovalnih nalog.

Poleg tega je ORS vzpodbujala raziskovalno dejavnost mladih s sofinanciranjem 4 nalog učencev SKŠ Rakičan.

Na osnovi zbranih podatkov je pripravila poročilo o razvojnem in raziskovalnem delu v občini M. Sobota, ki je bilo obravnavano na vseh organih v občini (ORS, OK SZDL, Obs ZSS, Izvršni svet SO M. Sobota, zbori skupščine občine M. Sobota). Na podlagi skupnih ugotovitev in stališč bo ORS v 2. polletju pripravila operativni program reševanja problematike.

V I. polletju je ORS vse zbrane elaborate raziskovalnih nalog (iz več let nazaj) shranila v Pokrajinski in študijski knjižnici v M. Soboti, kjer so po knjižničarski obdelavi dostopne vsem zainteresiranim. Seznam je bil objavljen v Vestniku.

Dejavnost je bila namenjena tudi razvijanju in populariziranju množične inventivne dejavnosti. Skupno zastavljena akcija z Obs ZSS ni prinesla zelenih rezultatov. Iskanje vzrokov in predlogi za premaknitev na boljše so bili vključeni v razprave o razvojnem in raziskovalnem delu v občini.

Pač pa je ORS uspelo zainteresirati čez 30 strokovnjakov iz OZD v občini za organiziran ogled sejma tehnoloških inovacij TECHNOVA 87 v Grazu. 3 strokovnjakom je sofinancirala ogled mednarodnega sejma IFAT — 1987 v Münchnu (najnovejši dosežki na razvoju tehnologije in opreme s področja varovanja človekovega okolja) ter dvema ogled 13. mednarodnega sejma gumbov, surovin in strojev za izdelovanje gumbov in drugih okrasnih predmetov v Piacenci v Italiji.

Podelila je 1 nagrado za inovacijske dosežke v preteklem letu (več prijav kljub razpisu in drugim prizadevanjem nismo dobili) ter sofinancirala stalno Vestnikovo rubriko.

Pri vzpodbujanju ustvarjalnosti in pridobivanja navad za raziskovalno in inventivno dejavnost na osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja je poleg mladih raziskovalcev na SKŠ Rakičan, sofinancirala stroške izmenjave učencev z Dansko 1 učenki SCTPU (za področje kemije).

Nekaj sredstev je dodelila 23. srečanju mladih tehnikov Jugoslavije, Republiškem mladinskemu ribiškem taboru ter Društvu za varstvo okolja.

6. Telesnokulturna skupnost

Ugotavlja se, da so bile naloge iz programa v prvem polletju realizirane. Nekoliko zamujamo le pri izdelavi prednostnih programov na področju vrhunskega oziroma tekmovalnega športa ter razvrščanju športnih panog. Dokument je v izdelavi in ga bomo skupščini predložili v jesenskem roku.

Na področju rekreacije se je tudi v tem obdobju povečalo število udeležencev, kar je pozitivno glede na finančne zmogljivosti te dejavnosti. Tako je bilo v rekreativne dejavnosti vključenih 12.000 udeležencev.

Še vedno nam ni uspelo, da bi dosegli povezanost pri uveljavljanju športnih značk od VVZ naprej, saj se šole različno lotevajo teh oblik, bolj je razširjena SZ II. skupine od 1.—4. razreda, upada pa SZ II. skupina od 5.—8. razreda, nobenih rezultatov pa še ne beležimo v srednjih šolah, kjer sta v poskusnem uvajanju SDEŠ in ZŠ.

Na področju dela šolskih športnih društev je bilo izvedeno tekovanje za najboljše šolsko športno društvo v naši občini. Zaključena so bila številna tekmovanja v sektorjih in na ravni občine, kakor tudi republiška finala. Največ smo dosegli v namiznem tenisu, kjer so naši pionirji najboljši, strelstvu, kjer so pionirke 2., pionirke pa 5. v republik, mlajše pionirke v košarki so se uvrstile v finale, nogometaši so prvi v republik, pri srednjih šolah pa smo osvojili 1. mesto v odbojki. Dosežki, ki jim je nujno dati vso podporo.

Tudi na področju tekmovalnega športa so bili v nekaterih panogah doseženi dobri rezultati. Tako je bilo v republiški reprezentanci 20 naših športnikov in v reprezentanci SFRJ 3 športniki.

Financiranje izobraževanja amaterskih strokovnih delavcev je potekalo na osnovi sprejetega programa izobraževanja za leto 1987. Tako smo v prvem polletju 1987 financirali izpopolnjevanje strokovnjakov v petih športnih panogah za nazive trenerja in vaditelja. Vsi kadri, ki so se izobraževali ali izpopolnjevali v tem obdobju, so aktivni v svojih osnovnih organizacijah.

V obdobju od 1. 1. 1987 do 31. 7. 1987 je telesnokulturna skupnost na osnovi sklepa odbora za investicije in skupščine TKS financirala adaptacije naslednjih športnih objektov:

1. NTK — Sobota — 2.000.000.— din za montiranje reflektorjev v telovadnici SCTPU
2. SCTPU — 1.100.000 (50 % vrednost del) za brušenje in lakiranje parketa
3. TVD »Partizan« M. Sobota 7.282.480.— din za asfaltno prevleko na rokometnem in košarkarskem igrišču
4. NK »Mura« — 500.000.— din za vzdrževalna dela na nogometnem igrišču
5. MDA Goričko 1987 — 300.000.— din za nabavo športne opreme za brigadirje.

Dejavnost na področju mednarodnega sodelovanja, je bila začrtana na osnovi sprejetih programskih usmeritev v skupščini telesnokulturne skupnosti in na osnovi dogovora med športnimi organizacijami iz Szombathela, Kőrmenda in Monostra (Madžarska) ter predstavniki TKS in ZTKO občine M. Sobota. Ker je program mednarodnega sodelovanja predviden predvsem v drugem polletju, predvsem v mesecu juliju in avgustu je bilo v tem obdobju le nekaj srečanj in to predvsem z obmejnimi društvi. Po podatkih, ki smo jih lahko zbrali, so srečanja potekala nemoteno.

III. STANJE IN PROBLEMATIKA FINANCIRANJA DRUŽBENIH DEJAVNOSTI DO KONCA LETA 1987

Glede na doseženo rast primerljivega dohodka v SRS za I. polletje 1987 je dovoljena rast skupne porabe 103 %, kar je nižje od dovoljene rasti za I. tromesečje (117,4 %). Na osnovi take rasti so SIS družbenih dejavnosti prišle v položaj, ko so na eni strani blokirana sredstva (presežna sredstva), na drugi strani pa so se pojavile velike likvidnostne težave pri financiranju dogovorjenih programov.

Ugotoviti je potrebno, da so se kljub sprejetim stabilizacijskim programom in ukrepom programi v vseh SIS nekoliko širili v primerjavi z letom 1986 — v glavnem pravice uporabnikov (manj v fizičnem obsegu, kot pa so k temu prispevale dogovorjene cene oz. valorizacije posameznih pravic).

Naj naštejemo le nekaj teh širitiv:

- vse oblike socialno-varstvenih pomoči (v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom v SRS),
- zaposlitev deficitarnih kadrov v družbenih dejavnostih (predvsem zdravnikov),
- višji stroški v odlivu sredstev (plačila stroškov za zdravljenje izven regije ali bivanje v socialnih zavodih izven regije, zaradi višjih cen od domačih ustanov),
- spremembe nekaterih normativov in standardov za izvajanje zagotovljenega programa od katerega je odvisna tudi republiška solidarnost (osnovno šolstvo, otroško varstvo in drugo),
- zagotovitev dodatnih finančnih sredstev za usklajevanje OD delavcev družbenih dejavnosti z gospodarstvom.

Vse te naloge oz. širitve, ki so jih sprejeli na nivoju SRS ali občine pa zahtevajo tudi dodatna finančna sredstva, ki pa jih bomo ob omejenih sredstvih, ki jih združujemo v občini po prispevni stopnji skupaj z dogovorjenimi sredstvi republiške solidarnosti in drugimi viri SIS do konca leta težko zagotovili.

Velik problem je seveda tudi v tem, da se nam za znesek višjih solidarnostnih sredstev morajo znižati v občini zbrana sredstva (takozvana omejevana sredstva). Že sedaj lahko ugotovimo, da se s takim načinom zagotavljanja solidarnostnih sredstev v naši občini standard oz. nivo družbenih dejavnosti v tem srednjeročnem obdobju ne bo približal razvitim občinam, pač pa bo prišlo do stagnacije. To se bo odražalo zlasti pri omejevanju nujno potrebnih novih zaposlitev, posodobitvi opreme, zagotovitvi sredstev za normalno rast materialnih stroškov, ter sredstev za usklajevanje osebnih dohodkov delavcem družbenih dejavnosti. Ne bomo pa izpeljali tudi dogovora v Republiških IS po zagotovitvi višjega deleža sredstev za izvajanje zagotovljenih programov.

Res pa je, da smo s takim pristopom že v letošnjem letu nekoliko razbremenili domače gospodarstvo, kar nam kažejo naslednji podatki:

Povpreč. prisp. st. v letu 1987	Povpreč. v letu 1987
BOD 11,98	11,65 — 0,33
DOH 12,56	11,60 — 0,90

Da bi uporabniki lažje ocenili upravičenost širjenja nekaterih programov oz. pravic tako v SRS kot v občini, bomo to prikazali za iste postavke v programih SIS pri katerih prihaja v letu 1987 do največjega povišanja potrebnih finančnih sredstev.

I. Občinska zdravstvena skupnost

- Priznane nove zaposlitve v okviru Pomurskega zdravstvenega centra — 20 novih delavcev (deficitarni kader),
- višji stroški v odlivu za zdravljenje izven regije (v višje organiziranih zdravstvenih institucijah) za 105 % v primerjavi z letom 1986,
- sredstva za socialno varnost,
- nadomestila osebnega dohodka za čas odsotnosti zaradi bolezn, pogrebne, posmrtnine za 110 %.

2. Občinska izobraževalna skupnost

— prevozi učencev v šolo — v primerjavi z letom 1986 so potrebna sredstva porasla za 147,7%,

— sredstva za kadrovske štipendije za potrebe v osnovnem šolstvu so porasla za 234%.

Ko govorimo o dodatnih sredstvih v osnovnem šolstvu je potrebno povedati tudi to, da so v občinski izobraževalni skupnosti v letu 1987 bili izpeljani tudi nekateri postopki racionalizacije (v dogovoru z osnovnimi šolami)

— zmanjšan je dodatek za celodnevno osnovno šolo od 25% na 15%

— ukinjen je dodatek za podaljšano bivanje (v višini 15%)

— del finančnih sredstev za prevoze otrok po dogovoru prispeva-
jo starši.

3. Občinska skupnost otroškega varstva

— Potrebna sredstva za družbeno denarne pomoči (otroški dodatek) v skladu z določili SaS o socialno varstvenih pravicah SRS so v letu 1987 višja za 114,5%.

— Sredstva za spremembo normativa za program pripravo otrok na šolo so porasla za 20%.

— Prevozi otrok v pripravi na osnovno šolo so porasli za 105,6%.

— Delno so porasla tudi sredstva svobodne menjave dela zaradi celoletnih obstojev oddelkov v letu 1987.

4. Občinska skupnost socialnega skrbstva

— Stroški v zavodih za usposabljanje so višji zaradi večjega števila vključenih otrok in višjih cen za 116%.

— Pri denarnih pomočeh kot edini in dopolnilni vir preživljanja moramo upoštevati dogovorjene višine v SRS, ker v ta namen prejemo solidarnostna sredstva. Predvidenih je 5 valorizacij, kar zahteva 185,7% več sredstev.

— Število začasnih in enkratnih pomoči se veča zaradi manjših možnosti zaposlovanja, še večji pa bo pritisk na te oblike pomoči v jesenskih in zimskih mesecih. V primerjavi z letom 1986 bo potrebno 123,5% več sredstev.

— Rejnine za otroke in mladoletnike se določajo v skladu s SaS o skupnih osnovah in merilih za določanje in plačevanje rejnin in se povečujejo v skladu z rastjo OD v SRS, poleg tega se je povečalo tudi število otrok. V letu 1987 bo v ta namen potrebnih 145% več sredstev.

5. Občinska skupnost za zaposlovanje

V sredstvih občinske skupnosti za zaposlovanje so najbolj porasla sredstva za zagotovitev socialne varnosti.

Nadomestila za denarne pomoči brezposelnim za 199,1%, kar je odraz stanja na področju zaposlovanja v občini M. Sobota. Ker je v zadnjem času več zaposlitev za določen čas, se povečuje število upravičencev nadomestila in denarnih pomoči (v prvem polletju letos je prejelo nadomestilo 11 oseb več kot lani, denarno pomoč pa 30 oseb več kot v letu 1986). Poleg števila upravičencev se povečuje tudi čas prejemanja denarnega nadomestila in pomoči.

6. Občinska kulturna skupnost

V primerjavi z letom 1986 so predvidena višja sredstva za namene, ki so obvezujoča postavka v Kulturni skupnosti Slovenije — predvsem spomeniško varstvene akcije, ki so bile sprejete s srednjeročnim

programom. Pri teh je občinska kulturna skupnost dolžna zagotoviti 50% delež.

V skladu z normativi in standardi knjižničarske dejavnosti zagotavlja KS Slovenije velika finančna sredstva. Občinska kulturna skupnost je v ta namen dolžna zagotoviti vsaj enak delež, če hoče pridobiti republiška sredstva. Nakup knjig je namreč eden izmed pogojev za ohranitev matičnosti Pokrajinske in študijske knjižnice.

7. Občinska telesnokulturna skupnost

V financiranju programov telesnokulturne skupnosti ne prihaja do bistvenih odstopanj v primerjavi z letom 1986.

IV. UGOTOVITVE IN PREDLOGI

1. Ugotavljamo, da so povprečne prispevne stopnje v letošnjem letu v primerjavi s povprečnimi iz leta 1986 v globalu nižje za 1,23% (iz BOD in DOH). Glede na oceno potrebnih sredstev dokonca leta 1987 bi sicer morali v nekaterih SIS zvišati prispevne stopnje, kar pa bo v končni fazi odvisno od višine rasti primerljivega dohodka v SRS za III. tromesečje. Pričakovati je, da bo do korektur prispevnih stopenj prišlo v zadnjih dveh mesecih letošnjega leta.

2. V organih vseh SIS je potrebno podvzeti ukrepe, da se prioriteto zagotovijo potrebna finančna sredstva za pokrivanje elementov svobodne menjave dela. Istočasno se nalaga tudi izvajalskim organizacijam, da v svojih sredinah pripravijo lastne stabilizacijske programe do konca leta (upoštevanje dogovorjenih programov dela, racionalizacija materialnih storškov, ukrepi za delovno disciplino in drugo).

Ponovno naj se preverijo programi SIS in ugotovijo možnosti za odložitve nekaterih nalog na prihodnje leto, oz. v skrajni fazi krčenje nekaterih pravic uporabnikov.

3. Namen republiške solidarnosti naj bi bil v glavnem v tem, da se zmanjšuje razkorak na področju družbenih dejavnosti med razvitimi in nerazvitimi občinami. Posledice zveznega interventnega zakona pa ne omogočajo odpravo tega razkoraka, ker velja ista omejitev za vse občine ne glede na to na kakšnem nivoju razvoja so družbene dejavnosti v posamezni občini v SRS.

Positivna posledica je edino v tem, da se delno razbremeni gospodarstvo nerazvitih občin, tudi občine M. Sobota (po trenutno veljavnih izhodiščih je rast dovoljene porabe 103%, ker v naši občini prejemo republiško solidarnost je našemu združenemu delu potrebno zagotoviti le 93,8%).

Predlagamo, da v okviru predvidenih razprav o novih normativih in standardih na področju družbenih dejavnosti najdemo v SRS možne rešitve za zagotovitev vsaj sedaj veljavnih standardov in normativov, da bi s tem zagotovili približno enake pogoje dela.

4. Predlagamo, da v Skupnosti socialnega varstva Slovenije, takoj pristopijo k preverjanju določil SaS o socialnovarstvenih pravicah — v občinah, ki prejemo solidarnostna sredstva bomo namreč do konca leta težko sledili republiškim usmeritvam po valorizacijah vseh vrst socialnovarstvenih pomoči.